

Marineschilders van bij ons :

CARLO ADAM

Carlo Adam werd te Châtelet geboren op 5 maart 1928. Zijn vader, een vrome conformistische man, was controleur bij het kadaster. Carlo voelde zich van jongsaf tot het tekenen aangetrokken. Artistieke expressie haalde bij hem de bovenhand op de andere studies. Deze laatste liepen dan ook op een regelrecht débacle uit, al moet er bij gezegd worden dat zijn schooltijd samenviel met de gebeurtenissen van mei 40 en de nare gevolgen u allen bekend.

Was de school een flop, zijn potlood „ne chôme pas” vertelde Adam me. Oorlogsmachines allerhande waren geliefde thema's voor de jongeman.

Het was de film „The cruel sea” naar de roman van N. Monsarrat die in Adam voorgoed de roep naar zee wekte. Zijn grote passie was nu het tekenen van de zee en de schepen in alle aspecten. Toch wel eigenaardig voor iemand uit het industriële Charleroi, kilometers ver van zee of oceaan gelegen ! Maar het bloed kript waar het niet gaan kan.

Komt daarbij dat Adam van 1950 af veel te Zeebrugge vertoefde, alwaar zijn toekomstige schoonouders, die aannemers waren, werkten aan de pier. De handelshaven met de grote cargo's, de vissershaven van Zeebrugge met haar eigen sfeer boeiden Carlo Adam intens.

Adam wou alles weten van de zee. Zoekend naar documentatie kwam hij in contact met Maurice Pauwaert, de man achter „Wandelaer et sur l'eau”. Deze moedigde Adam aan, leerde hem heel wat techniek en stelde hem voor naar aquarellen over te schakelen. Dank zij Pauwaert kreeg Adam een voetje binnen in de pilotages van Oostende en Zeebrugge, alsook in de archieven van de Compagnie Maritime Belge.

Daar zou Adam het werk van Louis Royon leren kennen : „On me montra quelques toiles de lui, et ce fut le coup de foudre”. Ik meen dat Adam van deze „coup de foudre” nog niet gekomen is... Begrijpelijk !

Meer had de enthousiaste Adam niet nodig om contact te zoeken met de beroemd-beruchte Royon.

En, wat zelden gebeurde met Royon, het eerste contact in zijn atelier aan de Tweekerkenstraat te Brussel groeide uit tot wederzijdse erkenning en vriendschap. De oudere Royon en de jonge Adam hielden intens contact tot de dood van de eerste. Royon werd Adam's onbetwistbare autoriteit op het vlak der marineschildering. En inderdaad, tot op de dag van vandaag weerspiegelt de geest van Royon zich in de marines van Adam, al werkt deze laatste in tegenstelling tot Royon praktisch uitsluitend met het palmetmes.

Anno 1957 wijdde M.C. Pauwaert in het februari-nummer van „Wandelaer et sur l'eau” een artikel aan Carlo Adam. Een foto van de kunstenaar, gezeten op een muurtje van zijn geliefde Zeebrugse haven vergezelde het artikel, evenals enkele pentekeningen in zuivere Royon-stijl :

- De „Periolo's” mag binnenvaren
- De engelbewaarders van Zeebrugge : Loodsboot 7 en Rolf Gerling
- De „Royal Crown” in een storm

Lange tijd liep Carlo Adam met de idee rond een album over de Belgische marine vol te teken-

ben. Aangemoedigd door Commandant Bosquet bracht hij in 1963 dit plan ten uitvoer.

Het album kreeg als titel mee : „Belgische scheepvaart”.

In tal van pentekeningen die qua stijl eens te meer een ereloot aan Louis Royon waren, behandelde Carlo Adam de vele aspecten van de Belgische scheepvaart : de opleidingschepen, de Oostende-Doverlijn, de loodsboten, de lichtschepen, de sleep- en reddingsboten, de Belgische oorlogsvloot, de vissers- en vrachtschepen... ook de boeien, de vuurtorens en andere seinen kregen de nodige aandacht van de kunstenaar.

Kort na het verschijnen van dit boek werd Adam door Commandant J.C. Lienaert van „Neptunus” verzocht tekeningen en gouaches te leveren voor het tijdschrift en voor tentoonstellingen die de zeemacht inrichtte. Van 1962 tot 1972 leverde Adam aldus pentekeningen voor iullustraties van „Neptunus” en gouaches waarnaar gekleurde wenskaarten werden gemaakt. Daarin kwamen telkens de historische en actuele aspecten van de Zeemacht naar voor.

Voor de reeks wenskaarten ter gelegenheid van de eindejaarsfeesten 1966 vervaardigde Adam een reeks portretten van moderne Zeemachteenheden in gouache. Het jaar erop stelden zijn wenskaarten bemanningsleden aan boord van de Zeemachtschepen voor. Nog later was het de beurt aan de historische Zeemachtuniformen. In 1968 vormden historische schepen van onze Zeemacht het onderwerp : de Maccassar, de Ville d'Anvers, een Hollandse kanoneerboot uit 1830-31, de Louise-Marie, de Duc de Brabant, de Ville d'Ostende, een kapersfregat uit de 17e eeuw, een oorlogsschip uit de 16e eeuw, een schip uit de tijd van de Oostendse Compagnie, een middeleeuwse kogge...

Bladerend in Carlo Adam's puik verzorgde persoonlijke souvenir-archieven, zagen we nog vele andere maritieme verwezenlijkingen van zijn hand : wenskaarten voor de „Remorqueurs Brys & Cie” uit Zeebrugge, de illustraties in de brochure over het schoolschip „Mercator”, een wenskaart „Oostrust 1721” voor het Nationaal Scheepvaartmuseum (1962), illustraties bestemd voor „De Blauwe Wimpel”...

Dit alles getuigde van een diepe liefde tot de zee en de schepen. Vandaar ook het primeren van realiteitszin over artistieke vrijheid in de marinekunst van Carlo Adam.

Adam's schilder Kunstige activiteiten culmineerden voorlopig in een tentoonstelling van zijn werk in het stemmige interieur van het café „Zeegeuzen” in de Oostendse Capucijnenstraat (augustus 1972). Daar hangt trouwens nog steeds een marine van hem.

Toen we Carlo Adam in de zomer van 1980 thuis opzochten, rue d'Acoz 94 te Châtelet, was hij pas opnieuw beginnen werken na een onderbreking van zo'n acht jaar waarin ziekte en andere problemen zijn deel waren.

Nu geraakt zijn atelier weer stilaan vol kleine marine-pareltjes : oorlogs- en passagiersschepen, herinneringen aan de zeilvaart, staketsels, pure marines...

We hopen ze binnenkort eens samen te zien tijdens een tentoonstelling !

N. HOSTYN,
Conservator
Stedel. Musea
Oostende

C. Adam : „Visvangst”